

شمار
۱۵

ماهنامه انجمن علمی روانشناسی
خانواده ایران
Journal of Family Psychology Association of Iran

فروردین ۱۴۰۰

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۵	معرفی کتاب: کمک های اولیه به مهارت های اولیه	۲	یادداشت: مبانی روان شناختی و ضرورت های اجتماعی فرزند آوری و فرزند پروری
		۴	گزارش پایان نامه: بررسی انتقادی سیاست خانواده در جمهوری اسلامی ایران و الزامات راهبردی سیاست گذاری خانواده محوری



یادداشت: مبانی روان‌شناختی و ضرورت‌های اجتماعی فرزند آوری و فرزند پروری با نگاه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دکتر غلامعلی افروز

استاد ممتاز دانشگاه تهران

"فرزند" هبه‌ای از خالق زوج آفرین است، فرزند آوری الزامی نیست، اما، فرزند پروری ضرورت اجتناب ناپذیر است. فرزند آوری نه مایه تفاخر است و نه بهانه برتری طلبی، اما فرزند پروری و فراهم نمودن بایسته‌ترین بستر برای رشد و شکوفایی شخصیت فرزند رسالت خطیر و تلاش ارزشمند و ماندگار است. همه ما دوست داریم فرزند یا فرزندان سالم، هوشمند، عاقل، خلاق، پرنشاط و صالح داشته باشیم. فرزندان عاقل و صالح از بارزترین نعمت‌های هستی است.

"فرزند"، زیباترین و بایسته‌ترین حلقه وصل نسل‌هاست، نسل پویا و جمعیت سالم و هوشمند و توانا سرمایه بی‌بدیل هر جامعه و از شاخص‌های اقتدار ملی است.

خانواده دو رکن اساسی دارد، زن/مادر و شوهر/پدر، خانواده به مثابه باغ پرطراوتی است که در آن زن/مادر باغبان دل آرام و آرامش‌بخش است و شوهر/پدر، سنگربان خانواده، امنیت آفرین این باغ و حمایتگر همیشه باغبان زندگی (همسر) است، و باید باشد! و فرزندان - اگر باشند - گل‌ها و میوه‌های این باغ هستند، خانواده بوستان آرامش و دانشگاه فرزندپروری در قامت و شاکله عروس/داماد دل آرام و آرامشگر است.

مطلوب‌ترین موقعیت فرزند آوری زمانی است که زن و شوهر از بیشترین آمادگی شناختی و روانی، بالاترین رضامندی زوجیت و از سلامت و آمادگی زیستی فوق‌العاده‌ای برخوردار باشند، در این مهم، سن زیستی و روانی و نشاط معنوی همسران، به ویژه خانم‌ها، مهم‌تر از سن شناسنامه‌ای ایشان است.

شایسته و بایسته است، زمان انعقاد نطفه، آغاز رویش جوانه وجود فرزند هنگامه بهار باشد، به گونه ای که بیشترین روزهای سه ماهه دوم بارداری مادر در فصل تابستان واقع گردد، چنین در سه ماهه دوم حیات قبل از تولد خود، به دلیل کنش های ذهنی و فعالیت های حرکتی انرژی زیادی مصرف می کند و به طور فوق العاده ای به اکسیژن پاک نیاز دارد. و ایام تابستان بهترین زمان در تحقق این نیاز حیاتی است.

بدون تردید، نشاط معنوی همسران، احساس زیبای عرفانی، دعا و نیایش ایشان قبل از انعقاد نطفه در سلامت و پویایی جوانه وجود فرزند موثر می باشد.

برای تحقق بخشیدن به رسالت خطیر فرزند پروری، بایسته مطلوب و نگاه عقلانی آن است که فرزندانمان را برای فردا آماده نماییم. شایسته آن است که کودک و نوجوان امروزمان را برای حسن ایفای اصلی ترین، خطرترین، سرنوشت سازترین نقش و جایگاه "فردای" آنان آماده نماییم. همین است که علی علیه السلام می فرمایند: "فرزندان خود را برای تحقق خواسته های امروزتان الزام نکنید، آنان متعلق به زمانی غیر از زمان شما هستند." فرزندانمان را برای موقعیت ها، نقش ها و رسالت های فردای آنان آماده نمایید. یادمان باشد، فرزندانمان چند صباحی بیشتر باهم نخواهند بود، ما فرزندانمان را دوست داریم، آنها نیز ما را دوست دارند. ولی برای همیشه متعلق به ما نخواهند بود.

یادمان باشد، فرزندان ما، برای حیات فردای خود اندیشه دیگری دارند، پس بایسته است به فرزندان خود کمک نماییم تا برای ایستادن در جایگاه های آینده اشان آماده شوند. در این مهم یقیناً مهم ترین، خطرترین، آرامش بخش ترین، سرنوشت سازترین، جایگاه فردای فرزندانمان، حسن ایفای نقش و رسالت همسری و پدری / مادری است. بهتر آن است که برای آفرینش یک بستر مطوب تربیتی برای فرزندان خردسال، نوجوان، خانه امان را به مدرسه و دانشگاه عروس / داماد، همسر پروری تبدیل نماییم. یادمان باشد که خالق زوج آفرین همه مخلوقات خود را با قابلیت زوجیت می آفریند. در این دانشگاه فراگیران کنجکاو فرزندان هستند و مربیان و استادان پر صلابت، پدرها و مادرهای فهیم می باشند. بهترین و اثر بخش ترین یادگیری ها، یادگیری مشاهده ای، و مسقیم و غیر مستقیم است.

گزارش پژوهش: بررسی انتقادی سیاست خانواده در جمهوری اسلامی ایران و الزامات راهبردی سیاست گذاری خانواده محوری

پدیدآور: سیدمحمدحسین سادات‌چاوشیان، استاد راهنما: شهلا باقری میاب، استاد مشاور: لاسید مجید مطهر نژاد، پایان نامه دکتری دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۴۰۰

چکیده: در جمهوری اسلامی ایران مانند سایر کشورها سیاست ها و قوانینی مربوط به «خانواده» اتخاذ شده و به تصویب رسیده است. در بخشی از این سیاست ها عمده توجه دولت به کنترل جمعیت و سیاست های مرتبط با وضعیت زنان و کودکان بی سرپرست معطوف بوده است. و در بخشی دیگر، اصلاح قوانین خانواده جهت افزایش نقش اجتماعی زنان در دستور کار قرار گرفت. در حوزه قانونگذاری نیز قوانینی همچون اصلاح قانون حضانت و نگهداری کودکان و یا قانون تشکیل دادگاه خانواده، قوانینی نیستند که بتوانند به ایفای نقش مؤثر جهت خانوادگی گرایی و «خانواده محوری» بیانجامند. بلکه قوانین به صورت تک جانبه به حمایت از یکی از اعضاء خانواده مانند زوج یا فرزندان پرداخته است و نگاه نظام وار و نهادی به کانون خانواده وجود ندارد. بر این اساس پرسش اصلی پژوهش حاضر عبارت است از اینکه: «سیاست ها، برنامه ها و قوانین مرتبط با خانواده در ایران دارای چه آسیب ها و خلاءهایی است و چه نسبتی با «خانواده محوری» دارند؟». برای پاسخ به این پرسش مصاحبه و گفتگو با نخبگان و صاحب نظران عرصه خانواده و سیاست گذاری ضروری است. از این رو با انجام مصاحبه و سپس با به کارگیری روش تحلیل مضمون به تجزیه و تحلیل داده های پژوهش پرداخته می شود. یافته های تحقیق حاکی از آن است که در خصوص مفهوم خانواده محوری از حوزه های مختلف تخصصی اتفاق نظر وجود دارد، همچنین در مورد اهمیت و ضرورت در نظر گرفتن آن در سیاست گذاری نیز تاکید وجود داشت، همچنین در تحلیل داده ها مشخص شد که به رغم تلاش سیاست گذاران برای تدوین سیاست هایی در راستای تحکیم بنیان خانواده، اما آسیب های موجود بیانگر این است که این سیاست ها به علت در نظر نگرفتن محوریت مقوله خانواده (نه افراد) و همچنین ضعف در اجرای آن ها دچار کاستی های جدی است. علاوه بر این، الزامات راهبردی سیاست گذاری خانواده محوری در دو ساحت سپهر عمومی و سپهر سازمانی به تفصیل ارائه گردید.



تالیف: شری وان دایک

ترجمه: نیره احمدی، زهرا خاتونی، فاطمه مختاری دیزجی

تعداد صفحه: ۱۲۸

انتشارات: ارجمند

توضیح: رابطه‌ها پر از پیچیدگی و دشواری، و برای بسیاری از نوجوانان منبع استرس و آشفتگی زیادی هستند. در این کتاب کار بسیار واضح و مخاطب‌پسند، شری ون دایک مؤلفه‌های کلیدی رشد خودآگاهی، خودمختاری هیجانی و عزت نفس نوجوانان را به اشتراک می‌گذارد_ که همه این مؤلفه‌ها تأثیر مثبتی در موفقیت روابط ما با دیگران دارد. به نظر من این کتاب کار، قابل فهم و آسان است و منبع با ارزشی برای مراجعان نوجوان من و همچنین والدینشان خواهد بود.» پت کانتر کارشناس مطالعات مسیحیت، مددکار اجتماعی برنامه رفتارهای مخرب در مرکز بهداشت ساوتلیک رجینال «بعد از سی سال فعالیت بالینی، کتابی پیدا کرده‌ام که به نوجوانان در شناسایی احساساتشان کمک می‌کند و مهارت‌های عملی برای تغییر رفتار را به آنها می‌آموزد. شری ون دایک مثال‌هایی ارائه می‌دهد تا خوانندگان بتوانند مفاهیمی که او آموزش می‌دهد را به درستی درک و استفاده کنند. برای بهبود روابط بین فردی هر نوجوانی که آرزوی زندگی سالم‌تر و شادتری دارد، این راهنمای قابل فهم و آسان، ضروری است. قطعاً من این کتاب را به مراجعانم توصیه خواهم کرد.» فرنسین مندلویتز، مددکار اجتماعی روان‌درمانگر و بنیان‌گذار موسسه اینتراکت نیویورک